

Lieta C-626/21

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2021. gada 11. oktobris

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgerichtshof (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 29. septembris

Revīzijas sūdzības iesniedzēja:

Funke Sp. z.o.o.

Atbildētāja iestāde *Verwaltungsgericht Wien* [Vīnes Administratīvajā tiesā]:

Landespolizeidirektion Wien

Pamatlietas priekšmets

Produktu drošība – *RAPEX* pamatnostādnes – Interpretācija – Ekonomikas dalībnieka tiesības papildināt *RAPEX* paziņojumu – Pieteikums – Kompetence – Tiesību aizsardzība tiesā

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Regulas 2001/95/EK, Regulas (EK) Nr. 765/2008 un Direktīvas (ES) 2019/417 interpretācija; LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

Vai

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību, OV L 11, 15.1.2002., 4. lpp., kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp., un Regula (EK) Nr. 596/2009, OV L 188, 18.7.2009., 14. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva par produktu drošību”), it īpaši tās 12. pants un II pielikums,

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93, OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp. (turpmāk tekstā – “Regula par tirgus uzraudzību”), it īpaši tās 20. un 22. pants, kā arī

- Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/417 (2018. gada 8. novembris), ar ko nosaka pamatnostādnes par to, kā vadīt Eiropas Savienības ātrās ziņošanas sistēmu *RAPEX*, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību 12. pantu, un tās ziņošanas sistēmu (OV L 73, 15.3.2019., 121. lpp. (turpmāk tekstā – “*RAPEX* pamatnostādnes”), ir jāinterpretē tādējādi, ka:

1) no šīm normām tieši izriet ekonomikas dalībnieka tiesības papildināt *RAPEX* paziņojumu?

2) par šādu pieteikumu lemj Eiropas Komisija (Komisija)?

vai arī, ka:

3) par šādu pieteikumu lemj attiecīgās dalībvalsts iestāde?

(Ja atbilde uz trešo jautājumu ir apstiprinoša)

4) vai tiesību aizsardzība (valsts) tiesā pret šādu lēmumu ir pietiekama, ja tā tiek garantēta nevis katram, bet tikai tam ekonomikas dalībniekam, kuru ietekmē (obligātais) pasākums, lai tas varētu vērsties pret šo iestādes noteikto (obligāto) pasākumu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/95/EK (2001. gada 3. decembris) par produktu vispārēju drošību (turpmāk tekstā – “Direktīva par produktu drošību”): tās 12. pants un II pielikums;

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka akreditācijas un tirgus uzraudzības prasības attiecībā uz produktu tirdzniecību un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (turpmāk tekstā – “Regula par tirdzniecības uzraudzību”): tās 20. un 22. pants;

Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2019/417 (2018. gada 8. novembris), ar ko nosaka pamatnostādnes par to, kā vadīt Eiropas Savienības ātrās ziņošanas sistēmu *RAPEX*, kas izveidota saskaņā ar Direktīvas 2001/95/EK par produktu vispārēju drošību 12. pantu, un tās ziņošanas sistēmu (turpmāk tekstā – “*RAPEX* pamatnostādnes”): tā 1. pants un pielikums.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Bundesgesetz, mit dem polizeiliche Bestimmungen betreffend pyrotechnische Gegenstände und Sätze sowie das Böllerschießen erlassen werden [Federālais likums, ar ko pieņem policijas noteikumus par pirotehniskiem izstrādājumiem un spridzekļiem, kā arī signālšāvieniem (*Pyrotechnikgesetz 2010 – PyroTG 2010*): tā 4.-6., 27. un 27.a pants;

Bundesgesetz zum Schutz vor gefährlichen Produkten [Federālais likums par aizsardzību pret bīstamiem produktiem] (*Produktsicherheitsgesetz 2004 – PSG 2004*): tā 1., 2. un 10. pants.

Īss fakts un tiesvedības izklāsts

1. Tirgus uzraudzības laikā, ko saskaņā ar *Pyrotechnikgesetz 2010 (PyroTG 2010)* 27. panta 1. punktu pie pirotehnisko izstrādājumu tirgotāja veica *Landespolizeidirektion Wien* [Vīnes policijas reģionālā direkcija] (*LPD*), tika konstatēts, ka dažādi pirotehniskie izstrādājumi, kas glabājās pie šā tirgotāja, lietotājiem nebija droši. Ar lēmumu attiecīgajam tirgotājam tika noteikts aizliegums pārdot skaņas ģeneratorus un, piemērojot *PyroTG 2010* 27.a panta 1. punkta 3) apakšpunktu, tika noteikts pienākums atsaukt šos izstrādājumus.
2. Pēc tam *LPD* kā tirgus uzraudzības iestāde saskaņā ar *PyroTG 2010* uzsāka *RAPEX* paziņošanas procedūru par attiecīgajiem pirotehniskajiem izstrādājumiem, un Komisijai tika nosūtīti attiecīgi paziņojumi.
3. Revīzijas sūdzības iesniedzēja ir pirotehnisko izstrādājumu, uz kuriem attiecas *RAPEX* paziņojumi, importētāja (ziņojumu numuri A12/00297/20, A12/00290/20 un A12/00289/20).
4. Ar 2020. gada 30. aprīļa vēstuli revīzijas sūdzības iesniedzēja iesniedza *LPD* pieteikumus papildināt *RAPEX* paziņojumus un iepazīties ar lietas materiāliem saskaņā ar *Allgemeines Verwaltungsverfahrensgesetz 1991* [1991. gada Vispārējā administratīvā procesa likuma] (*AVG*) 17. pantu. Tajos revīzijas sūdzības iesniedzēja lūdza papildināt minētos *RAPEX* paziņojumus ar attiecīgo pirotehnisko izstrādājumu partiju numuriem (“badge number”), kā arī lūdza piekļuvi *RAPEX* paziņošanas procedūras lietas materiāliem, it īpaši to produktu riska novērtējumam, uz kuriem attiecas *RAPEX* paziņojumi A12/00289/20, A12/00290/20 un A12/00297/20.
5. Ar pārsūdzēto *Verwaltungsgericht Wien* [Vīnes Administratīvās tiesas] (turpmāk tekstā – “*Verwaltungsgericht*”) spriedumu (pēc tam, kad revīzijas sūdzības iesniedzēja bija iesniegusi sūdzību par *LPD* 2020. gada 29. jūnija lēmumu par šiem pieteikumiem) šajā lietā tika noraidīts gan pieteikums iepazīties ar *RAPEX* paziņošanas procedūras lietas materiāliem, gan pieteikums papildināt *RAPEX* paziņojumus. *Verwaltungsgerichtshof* [Augstākā administratīvā tiesa] revīzijas sūdzību atzina par pieņemamu.

- 6 Pamatojumā *Verwaltungsgericht* būtībā norādīja, ka *RAPEX* paziņošanas procedūra sākas ar to, ka tirgus uzraudzības iestāde uzzina par *RAPEX* būtisku situāciju. “Ātrais brīdinājuma paziņojums”, kas ir jāiesniedz saskaņā ar šo sistēmu, esot iespējams tikai pārrobežu situācijā. *LPD* esot rīkojusies kā valsts tirgus uzraudzības iestāde atbilstoši *PyroTG 2010*. Tomēr runa esot par administratīvu rīcību, kas nav administratīvs akts (lēmums). Proti, *RAPEX* ātrās ziņošanas sistēmā sniegtie paziņojumi esot jākvalificē kā reāla darbība (proti, uz faktiski veiksmīgu iznākumu vērsta vienkārša administratīva rīcība). Tomēr saskaņā ar konstitucionālajām tiesībām administratīva kontrole tiesā ir paredzēta tikai *Bundes-Verfassungsgesetz* [Federālā Konstitucionālā likuma] (*B-VG*) 131. un 132. panta ietvaros, saskaņā ar kuriem sūdzību par administratīvās iestādes lēmumu tā prettiesiskuma dēļ *Verwaltungsgericht* var iesniegt tikai persona, kas apgalvo, ka ar šo lēmumu ir aizskartas tās tiesības.
- 7 Principā tiesību aizsardzība tiesā, kā tas ir prasīts Direktīvas 2001/95/EK par produktu drošību 37. apsvērumā, tiek garantēta ar iespēju vērsties pret administratīviem pasākumiem, kas ir *RAPEX* paziņošanas procedūras pamatā, administratīvajās tiesās (un pēc tam publisko tiesību augstākajās tiesās). No tiesību normām nevarot secināt, ka tādiem ekonomikas dalībniekiem kā revīzijas sūdzības iesniedzēja (tāpat produkta ražotājam vai importētājam) Austrijas tiesību sistēmā būtu piešķirtas tiesības iesniegt pieteikumus par tādiem izvirzītajiem jautājumiem kā iepazīšanās ar lietas materiāliem un *RAPEX* paziņojuma papildināšana. Taču arī Komisijas Īstenošanas lēmumā (ES) 2019/417 (*RAPEX* pamatnostādnes) nekas neļaujot secināt, ka pastāv tiesības iesniegt pieteikumus vai ka revīzijas sūdzības iesniedzējai ir lietas dalībnieces statuss *RAPEX* paziņojuma procedūrā.

Pamatlietas dalībnieku galvenie argumenti

- 8 Revīzijas sūdzībā, kas *Verwaltungsgerichtshof* iesniegta par *Verwaltungsgericht* spriedumu, revīzijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka tā kā ekonomikas dalībiece, ņemot vērā valsts iestādes *LPD* administratīvo rīcību, ir tieši iesaistīta lietā un tāpēc saskaņā ar Austrijas administratīvā procesa tiesībām tai ir lietas dalībnieces tiesības (*AVG* 8. pants). No tā (saskaņā ar *AVG* 17. pantu) izrietot arī tiesības iepazīties ar lietas materiāliem saistībā ar *RAPEX* paziņojumiem. Par tiesībām iesniegt pieteikumus par iestādes rīcību pēc *RAPEX* paziņošanas procedūras neesot nekādas *Verwaltungsgerichtshof* judikatūras. It īpaši neesot judikatūras par jautājumu, vai revīzijas sūdzības iesniedzējas kā attiecīgās ekonomikas dalībnieces tiesības iesniegt pieteikumus labot, papildināt vai atsaukt *RAPEX* paziņojumu var tieši izrietēt no *RAPEX* pamatnostādņēm. Tāpat neesot judikatūras par to, vai saistībā ar iestādes rīcību *RAPEX* paziņošanas procedūrā ir garantēta pietiekama tiesību aizsardzība tiesā. Tieši *RAPEX* paziņošanas procedūras ietvaros pieņemtie pasākumi esot nodarījuši tiešu kaitējumu revīzijas sūdzības iesniedzējai kā ekonomikas dalībniecei, liedzot tai tirgot savus produktus Austrijas un Savienības tirgū. To pastiprinot attiecīgo pirotehnisko izstrādājumu partiju numuru nenorādīšana. Jebkādas tiesību aizsardzības liegšana

administratīvajā *RAPEX* paziņošanas procedūrā esot jāatzīst par tādu, kuras nozīme pārsniedz konkrēto gadījumu, jo arī jebkuram citam ekonomikas dalībniekam *RAPEX* paziņošanas procedūrā tiktu liegta attiecīga tiesību aizsardzība.

- 9 *LPD* savā iebildumu rakstā būtībā apgalvo, ka attiecībā pret tirgotāju *LPD* ir izņēmusi pirotehniskos izstrādājumus no tirgus. Tātad tirgotājs varot bez ierobežojumiem apstrīdēt šo lēmumu un tādējādi vērsties pret iestādes pasākumu administratīvajās tiesās un publisko tiesību augstākajās tiesās. Atsaucoties uz *RAPEX* pamatnostādņu 3.4.3. un 3.4.3.5. punktu, *LPD* apgalvo, ka, pamatojoties uz šiem juridiskajiem pamatiem, revīzijas sūdzības iesniedzējam katrā *RAPEX* procedūras stadijā bija iespēja vērsties kompetentajā iestādē, proti, Komisijā, lai panāktu iesniegtā *RAPEX* paziņojuma labošanu/papildināšanu. Turklāt saskaņā ar *RAPEX* pamatnostādņu 3.4.7.1. punktu Komisija varot pilnībā izņemt paziņojumu no *RAPEX* sistēmas.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 10 Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu mērķis it īpaši ir noskaidrot, vai no *RAPEX* pamatnostādņēm tieši izriet ekonomikas dalībnieka tiesības iesniegt pieteikumus papildināt *RAPEX* paziņojumu, vajadzības gadījumā precizējot kompetenci, kā arī ekonomikas dalībnieka pietiekama tiesību aizsardzību tiesā pret kaitējumu, kas izriet no *RAPEX* paziņojuma.
- 11 Attiecībā uz tiesībām papildināt *RAPEX* paziņojumu *Verwaltungsgerichtshof* skatījumā dažas *RAPEX* pamatnostādņu normas ļauj domāt, ka Savienības tiesībās nav paredzētas ekonomikas dalībnieka tiesības papildināt *RAPEX* paziņojumu un tāpēc attiecīgs pieteikums nav pieļaujams.
- 12 Piemēram, pie paziņošanas procedūrā iesaistītajām personām un to uzdevumiem ir norādīts, ka ekonomikas dalībnieki nav tieši iesaistīti paziņojumu iesniegšanā ar *RAPEX* lietojumprogrammas starpniecību (II daļas 3.3.1. punkts). Normās par *RAPEX* paziņojuma pilnīgu izņemšanu no *RAPEX* it īpaši ir norādīts, ka Komisija var izņemt paziņojumu no *RAPEX* tikai pēc paziņotājas dalībvalsts pieprasījuma, jo šī valsts uzņemas pilnu atbildību par informāciju, kas tiek nosūtīta ar sistēmas starpniecību (*RAPEX* pamatnostādņu II daļas 3.4.7.1.2. punkts).
- 13 Tas varētu nozīmēt, ka saskaņā ar piemērojamām Savienības tiesībām ekonomikas dalībniekam nav tiesību papildināt tā skatījumā nepilnīgu *RAPEX* paziņojumu, bet *RAPEX* paziņošanas procedūra norisinās tikai starp Komisiju un dalībvalstīm (to iestādēm), nepiešķirot ekonomikas dalībniekiem nekādas savas tiesības.
- 14 Attiecībā uz kompetenci lemt par ekonomikas dalībnieka tiesībām papildināt *RAPEX* paziņojumu *Verwaltungsgerichtshof* skatījumā dažas normas liecina par labu tam, ka attiecīgās dalībvalsts iestāde ir kompetenta lemt par pieteikumu. Kā piemērus var minēt *RAPEX* pamatnostādņu II daļas 3.2.4. punktu, saskaņā ar kuru paziņotāja dalībvalsts ir atbildīga par paziņoto informāciju un Komisija

neuzņemas nekādu atbildību par iesniegto informāciju, vai *RAPEX* pamatnostādņu II daļas 3.2.4. punktu, saskaņā ar kuru paziņotāja dalībvalsts ir atbildīga par paziņoto informāciju.

- 15 Savukārt citas normas, pēc *Verwaltungsgerichtshof* domām, liecina par labu attiecīgai Komisijas kompetencei. Kā piemērus var minēt *RAPEX* pamatnostādņu II daļas 3.4.3. un 3.4.3.2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisijai ir jāpārbauda, vai paziņojumi ir formāli pareizi un pilnīgi, kā arī *RAPEX* pamatnostādņu II daļas 3.4.4. punktu, saskaņā ar kuru Komisija validē visus paziņojumus, kas pēc Komisijas veiktās pārbaudes atzīti par pilnīgiem, un izplata tos ar *RAPEX* lietojumprogrammas starpniecību.
- 16 Attiecībā uz tiesību aizsardzību tiesā ir jānoskaidro, vai *RAPEX* pamatnostādnes ir jāinterpretē tādējādi, ka obligātais pasākums (proti, tirgotājam, nevis revīzijas sūdzības iesniedzējam kā importētājam noteiktais pienākums atsaukt pirotehniskos izstrādājumus) ir uzskatāms tikai par atskaites punktu dalībvalstu iestāžu turpmākai izmeklēšanai saistībā ar *RAPEX* paziņojumu un papildus obligātajam pasākumam *RAPEX* paziņojumā it īpaši tiek apstrādāta un vēlāk izplatīta papildu informācija. Šādā gadījumā acīmredzot būtu vajadzīgs atsevišķs tiesību aizsardzības mehānisms.